

«Ὅπως κι ἂν εἶναι, τὸ ζήτημα δὲν τάλησμή-
νησα ποτέ μου, ἀφοῦ καὶ στὴ Ρέννα στὰ 1899,
ἔγραφα κάθε μέρα τουλάχιστο δύο τρεῖς ἀράδες, σὰ
δὲν μπορούσα περισσότερες, γιὰ νὰ μὴν ἀφίσω παραι-
τημένο ἕνα ρωμαίικο ρομάντζο—τὰ ἡλιοβασιλέματα
—ποῦ τὸ τέλειωσα τὴν ἴδια τὴ χρονιά» . . .

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΦΩΝΗ

Στὸν ἀκριβό μου φίλο καὶ ἀληθινὸν πατριώτη Ἑλ. Σταύρου.

*Ἀδέρφια, οἷς ποῦ χαίρεσθε ἐλευθερίας ἀγέρα,
Γι' ἀφήστε λίγο τίς χαρὲς καὶ ρίχτε μιὰ ματιὰ
Σὲ μιὰ ἀδερφή ποῦ ὄπλαχνα σπαράζεται ὀδὸ πέρα
Κ' ἔχει τὰ χεῖλη ὀλόμαυρα, φαρμάκι τὴν καρδιά.*

*Δὲν σὰς ζηλεύω ἢ δύστυχη, δὲν σὰς φθονῶ ἢ θλιμ-
[μένη,*

*Ὅτε παράπονο γιὰ σὰς στὰ στήθια μου ἀγροικῶ.
Ἄν εἴθε οἷς ἐλεύτεροι κ' ἐγὼ ἴμαι σκλαβωμένη
Ἐπὶ ἤθελεν ἢ μοῖρα μου, τὸ μαῦρο ριζικό.*

*Γιὰ μὲν, ἀδέρφια, οἱ καιροὶ γιὰ τὸ κακό μ' ἀλλάζουν.
Διπλοὺς ἔχτροὺς μ' ἀπόχτησαν, ἀνήμερα θεριά.
Ἄφ' ἐν τ' εὖς ποῦ με τρωγνοῦν, Βουργαροῦς
[ποῦ μοῦ σφάζουν
Στὴν ἀγκαλιά μου ἀλύπητα τὰ μαῦρα μου παιδιά.*

*Θέλω, ἀδέρφια, νὰ θωρῶ νὰ ζῆτε ἀγαπημένοι,
Μὲς τὰ μεγάλα πάθια μου νάχω παρηγοριά
Καὶ νὰ ἐλπίζω θαρρετὰ σὰν εἶδουσε ἐνωμένοι
Πὼς θὰ χαράξῃ καὶ γιὰ μὲ μιὰ μέρα λευτεριάς.*

*Εἴμουν, ἀδέρφια μου, κ' ἐγὼ παλληκαριῶν βυζάχτρα,
Κι' ὁ Μέγας γιὸς μου γίνηκε τοῦ ἔθνους ἡ καρδιά,
Κι' ὅτε περνοῦσε πέφτανε ἀντιρωμαίνα Κίστρα
Κ' ἡ Δόξα εἰσέφανωνε τ' ἀνίκητα παιδιά.*

*Ὅλ' ἡ Ἐδρώπη, Ἀφρική καὶ ἡ μεγάλη Ἀσία,
Ὁ Πέρος ὁ περήφανος, Ἰνδιάνοι Βασιλεῖς,
Κι' ὅσοι στὸν κόσμο εἶχανε μεγάλη ἐξουσία
Ἐσκόφτανε γιὰ νὰ διαβῆ τοῦ κόσμου ὁ Νικητής.*

*Καὶ στοὺς κατοπινοὺς καιροὺς, στοῦ Βυζαντιοῦ τὸ
[θρόνο
Ἄλλο παιδί μου ἀνέβηκε μ' ἕμοια παλληκαριά,
Καὶ ἐκδικήθη φοβερὰ τῶν ἀδερφῶν τὸ φόνος,
Βουργαροσφάχτη ἰώπανε, κ' εἶτανε σιὰ θεριά.*

*Δὲν λείπει, ἀδέρφια, ἡ δύναμη καὶ πάλε νὰ προβάλῃ
Στοῦ ἔθνους τὴ Μητρόπολη κ' ὅτε κρατεῖ σκλαβιά
Ὁ ἥλιος τῆς ἐλευθερίας κ' ἕμους ἐκεῖ νὰ ψάλλῃ
Μὲ τὴ γλυκεῖά της τὴ φωνὴ ἢ Ἑλληνικὴ καρδιά.*

ΣΠΥΡΟΣ Ι. ΠΕΡΟΥΤΗΣ

ΟΙ ΜΙΣΟΓΛΩΣΣΟΙ

(Γράμμα τοῦ κ. Κ. Παλαμᾶ).

Ἀγαπητέ μου Ταγκόπουλε,

Ὅσο κι ἂν εἶμαι βαριεστημένος καὶ συνηθισμέ-
νος σὲ παράξενα καθελογῆς, σοῦ ἠμολογῶ πῶς μ' ἔ-
πιασε λύπη ἐξαιρετικὴ ἀπὸ τὸ διάβασμα τοῦ ἄρ-
θρου τοῦ Σταθόπουλου, τὸ σχετικὸ μὲ τὴ γλῶσσα,
στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς 15 Δεκεμβρίου. Ἀκριβῶς
γιατὶ ὁ Σταθόπουλος εἶν' ἕνας χαρακτήρας σὲ ὅσα
γράφει μὲ φυσικὴ κάπια πρωτοτυπία, ὀρθοκρίσια
κ' ἐξυπνάδα. Κατάλαβε τὴ σημασία τῆς ζωντανῆς

γλώσσας καὶ σὲ ὅσα γράφει βάζει τὴ σφραγίδα
τῆς ζωηρᾶ. Στὴν πράξη εἶναι βέβαια βοηθὸς ἀπὸ
τοὺς πολυτίμους γιὰ τὴν ἐθνικὴ μας γλῶσσα. Δυσ-
τυχῶς θέλει καὶ θεωρητικὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴ
γλῶσσα ποῦ γράφει, τὴν ἀρκετὰ βέβαια δημοτικὴ
καὶ ἀπλή, μὰ καὶ τόσο ἀκανόνιστη, πρόχειρη, ἀνα-
κατωμένη, ἀναρχικὴ καὶ χρήσιμη μονάχα, ὅπως σὲ
ὄλους πολλὰς φορὲς, σὰν ἕνας διαβατικὸς σταθμὸς, σὰ
μιὰ γέφυρα προσωρινὰ καμωμένη γιὰ τὴ δουλειὰ
ἐκείνων ποῦ ἀγωνίζονται νὰ χτίσουν μὲ ὄλους τοὺς
κανόνες τῆς ἐπιστήμης στερεὰ καὶ τελειωτικὰ τὴ
γλωσσικὴ μας τὴ γέφυρα. Εἶναι δὲ λυπηρὸ πολὺ
νέοι τόσο καλοπροαίρετα καὶ τόσο ὀρθὰ βλέποντας
σὰν τὸν κ. Σταθόπουλο, νὰ μὴν καταλάβουν ἀκόμα
τὴν ἐργασία ἀνθρώπων σὰν τὸν Ψυχάρη καὶ σὰν τὸν
Πάλλη, καὶ πόσο σοφὸς καὶ ἀναγκαῖος καὶ ἀπα-
ραίτητος ὁ γλωσσικὸς τοῦς ριζοσπαστισμὸς, ἄλλο
τὸ ζήτημα ἂν μπορούμε ἐμεῖς ἢ ἂν δὲν μπορούμε
νὰ γράφουμε τὴ γλῶσσα ὅπως τὴ γράφουν αὐτοί.

Δὲν κατάλαβαν ἀκόμα ὅτι καὶ γιὰ νὰ γράφουν τὴ
γλῶσσα, ὅπως τὴ γράφει καὶ ὁ Σταθόπουλος, καὶ αὐτοὶ
ἀκόμα οἱ πῖο συντηρητικοὶ δημοτικιστὰδες, ἔπρεπε
πρῶτα νὰ παρουσιαστῇ ὁ Ψυχάρης, καὶ γιὰ νὰ κάμου-
με ἐμεῖς τὸ λίγο χρειάζεται κοντὰ σ' αὐτὸ καὶ ἔνοοι-
ται τὸ πολὺ τοῦ Ψυχάρη : σύμφωνα μὲ τὸν ὠραῖο
στίχο ἑνὸς φιλοσόφου ποιητῆ : «Γιὰ νὰ πᾶς ἕνα
βῆμα μπροστὰ, πρέπει νὰ θελήσῃς νὰ πᾶς ἕκατὸ
βήματα μπροστὰ». — Τὸ νὰ περφηανεύμαστε δὲ
πὼς ἡ γλῶσσα μας δὲν εἶναι οὔτε καθαρεύουσα οὔτε
δημοτικὴ, μὰ τοῦ κεφιοῦ καὶ τοῦ ἔτσι θέλω, μὲ ται-
ριάσματα φράσεων («νὰ ἐξωτερικεύσω καὶ αἰσθά-
νοῦμαι»), ποῦ μονάχα σὲ κόσμον ποῦ παίρνει τὴν
Τερατολογία γιὰ Φυσιολογία μπορεῖ νὰ γίνονται,
τέτοια γλῶσσα δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς
γλώσσας ποῦ μιλάμε, ἀλλὰ καὶ μαζὶ, καὶ μάλιστα
ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποῦ θέλουμε τὴ γλῶσσα αὐτὴ νὰ τὴ
ρίχνουμε στὸ χαρτί ἀπαρχλαχτα, ξεχνώντας ἢ μὴ
γνωρίζοντας πὼς ἄλλο γλῶσσα ποῦ μιλεῖς κ' ἄλλο
γλῶσσα ποῦ γράφεις, ἢ ἀρχαῖος εἶσαι ἢ νέος, — ἀλλὰ
καὶ μαζὶ τέτοια γλῶσσα εἶναι ὁ καθρέφτης τῆς ὄλης
μας σὲ ὅλα τὰ πράγματα ἀκαταστασίας, πολιτικῆς,
ἐθνικῆς, κοινωνικῆς, παιδευτικῆς, καὶ πνευματικῆς
καὶ δὲν ξέρω τί ἄλλο. Καὶ ἠμολογῶ, πῶς μὲ ὅλη
τὴν εὐχαρίστηση ποῦ μοῦ προσεβίη ἡ ἀνακατωμένη
καὶ καμαροπερπάτητη γλῶσσα τῶν ἐκλεχτικῶν μας
— μολοντὶ καμιά ἐκλογή δὲ γίνεται — προτιμῶ καὶ
τὴν πῖο ἀλόγιστη καθαρεύουσα, γιατί αὐτὴ ὑπα-
κούει τουλάχιστο σὲ κάπια ἀρχὴ καὶ σὲ κάποιους κα-
νόνες. Χωρὶς ἀρχὴ, καὶ χωρὶς ἐπιστήμη, καὶ χωρὶς
πειθαρχία, τίποτε δὲ θὰ μπόρῃ νὰ κκορρωθῇ ἀπὸ
μας ποθενά.

Γιατὶ ὅλη αὐτὴ ἡ φλυαρία; Εἶρω κ' ἐγώ; Σὰν
τὸ Σταθόπουλο εἶναι τόσο καλοὶ καὶ λαμπροί, ποῦ
στοχάζονται σὰν αὐτὸν, καὶ δὲν ὑποφιάζονται πόσο
χαλὰν καὶ πόσο ζημιώνουν τὴν ἐθνοσωτήρια ἰδέα
τοῦ ζωντανεμοῦ τῆς νεκρωμένης γλώσσας μας.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἰταλοὺς συγγραφῆς δια-
βάξεται μὲ σὴν Ἰταλία ὁ Ντὲ Ἀμίτης. Σ' ἕνα μῆνα
μῆσα πουλήθηκε ἡ πρώτη ἔγδοσι τοῦ ἔργου του «Στρα-
τιωτικὴ ζωὴ», ἀπὸ πέντε χιλιάδες ἀντίτυπα. Τοῦ ἔργου
του «Cuore», 330 χιλιάδες ἀντίτυπα πουλήθηκαν ἴσαμε
σήμερα, χωριστὰ οἱ εἰκονογραφημέναι ἔγδοσις. Τυχερὸς
ἄνθρωπος, μπορεῖ νὰ πῆ γιὰ τὸν Ντὲ Ἀμίτη ὁ κ. Πολύ-
βιος Κουρούνης. Τυχερὸς κ' ὁ Ντ' Ἀννούντσιος μὲ τὸ
ἀριστοῦργημά του «Il Piacer» (17.000 ἀντ.), τυχερὸς
κ' ὁ Τζιακόζι μὲ τὸ «Come le foglie» (10.000 ἀντ.).
Τυχερὸς ἢ τίποτ' ἄλλο;

Ο «ΠΟΥΛΟΛΟΓΟΣ»

(Δείγματα ἀπὸ τίς δύο παραλλαγές, τὴν Ἀθηνιώ-
τικὴ καὶ τὴ Βιεννέζικη).

Ἀθηνιώτικη παραλλαγή. Στ. 69—93
(Φύλλο τοῦ κόντικα 219β κ' ε').

Εὐθὺς γυρίζει ὁ γέρονος λέγει πρὸς τὸν κνηνέα.
70 «Ἐμὲν τὰ λέγεις ἔπεινὲ χαλκία, μουζονίτη,
ὀποῦφαγες (1) τὴν θήκη σου, τὸ στάμενον τὸ
[ξένον.

καὶ τόρα ὄπον νὰ εδρεῖς ὀκάπου παλιοκάφρι(2),
ἀπὸ κληοῖαν εἰς ἐκκληοῖαν (3) ὑπάγεις καὶ
[καθίζεις,

τάχα νὰ στήσῃς, ἄτυχε, τὸ σταμενον τὸ ξένον ;
75 Ψέμα οὐ λέγω ἄρχοντες, ἐσεῖς ἐβλέπετέ το,
πὼς ἀνατρέχει τοὺς γιαιλοὺς καὶ τὰ κυρφιά
[μαζόνει.

Καὶ μένα ὁ κακοτύχερος(4) τὸν γέροντος ὕβριζει,
τὸν κνηροῦν οἱ βασιλεῖς μετὰ πολλοῦ τοῦ πόθου
καὶ τρώγουν καὶ τὸ κρέας μου ζαχαροπιπερῶτον.

80 Μὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν καλὴν θέλω νὰ σὲ ὑβρίσω.
καὶ πάλιν κακορρίζεις θέλω νὰ σ' ὀνειδίσω.
Ἐκ τὸ ραγούζιν, ἄθλιε, ὀμοιάζεις μὲ δισάκκι.
Ἄπο τὴν πείνα τὴν πολλὴν, τὴν ἔχεις ταπεινέ μου,
ἐκ τὰ κροτήρια (5) περπατεῖς καὶ τα νερ' ἀνα-
[τρέχεις (6).

85 Ἄν τύχη κάπου ποῦπετες νὰ πιάσῃς βελονίδα,
ἐκείνην ἔχεις, ταπεινέ, καὶ πρόγευμα καὶ δεῖπνον.
Εἰ δὲ χιονήσῃ, ἄτυχε, καὶ τὰ νερὰ παγώσουν,
ἀπόκαμες, κακοτύχε, καὶ γίνεις κατενίτης.
τὴν νύκτα ἐκείνην σῶνεσαι, ψωφῶς, πιωχέ, καὶ
[πίπεις.

90 καὶ τὰ κοπέλια βρίζουν σε, δένουν σε μὲ τὸν
[κλώνον,
καὶ τὸν χωροῖν γυρίζουν σε, τὸν θάνατόν σου
[παίζου.

Κ' ἐσὺ τολμᾷς καὶ μέμφεσαι ἀγερονδὸν τὸν
[μέγαν ;
Καὶ πὼς τολμᾷς, κακοτύχε, κ' ἐμένα σονερίζεις;

Βιεννέζικη παραλλαγή. Στίχοι 69—93
(Ἐκδοσι Wagner σ. 181 κ' ε.).

Εὐθὺς γυρίζει ὁ γέροντος καὶ λέγει τὸν κνηνέα
70 «Ἐμὲν τὰ λέγεις, ἔπεινὲ χαλκία, κωπηλάτα,
ποῦφαγες τὴν ἐνθήκη σου, τὸ στάμενον τὸ ξένον,
κ' ἀπ' ὀρμηοῖαν εἰς ὀρμηοῖαν ὑπάγεις καὶ
[καθίζεις.

πάλιν εἰς τ' ἀκρισιήρια καὶ εἰς τὸ παραγιάλι,
τάχα νὰ στήσῃς, ἄτυχε, τὸ στάμενον τὸ ξένον ;
73 ψέμα οὐ λέγω, ἄρχοντες, καὶ σεῖς νὰ νὸ θωρῆτε,
πὼς ἀνατρέχει τὸν γιαιλὸν καὶ τὰ κροφιά γυρνέει,
κ' ὅταν πετάσῃ, βλέπεται, 'ς τὸν κῶλον τὸ
[βασιάζει,

τὸ εἶχεν εἰς τ' ὀρμηοῖαν τοῦ ἐκείνον τὸν ξυ-
[λάβιν.

κ' ἐμένα πὼς ἐτόλμησας καὶ σονοφάντησές με,
80 τὸν τρώγουσιν οἱ βασιλεῖς μετὰ πολλοῦ τοῦ
[πόθου,

καὶ τρώγουσι τὰ ἄκρη μου οἱ ἄρχοντες κρο-
[σάτα

μὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν πολλὴν θέλω νὰ σὲ ὑβρίσω,
καὶ πάλιν, κακορρίζεις, θέλω νὰ σ' ὀνειδίσω.
ἐκ τὴν ἀγοῦζαν ὀρμουζοῦ ὀμοιάζεις καὶ δισάκκιν'
85 κ' ἀπ' τὴν πικροῖαν τὴν εἰχίς τὴν καὶ πείναν,
[ταπεινέ μου,

1) Ὁ κόντικας : ὄπου ἔφαγες.

2) Ὁ κόντικας : ὁ κάπου παλιοκάφρι.

3) Ὁ κόντικας : ἀπὸ ἐκκληοῖαν εἰς ἐκκληοῖαν.

4) Ὁ κόντικας : ὁ κακοτύχερος.

5) Ὁ κόντικας : ἐκ τὰ κροτήρια.

6) Ὁ κόντικας : νερὰ νὰ τρέχεις.

- 22. Πάππια (στίχ. 391, 401, 416, 424, 426, 470, 486, 491).
- 23. Παραγιαλίτης (στίχ. 222, 239, 270).
- 24. Πασιδός (στίχ. 277, 421).
- 25. Παώνα (στίχ. 157), Παώνι (στίχ. 121, 122), Πάωνος (131, 499).
— Παώνι, κοίταξε : Παώνα.
— Πάωνος, κοίταξε : Παώνα.
- 26. Πελαργός (στίχ. 8, 14, 25, 491).
- 27. Πέρδικα (στίχ. 160, 169, 184, 319), Περδίκι (στίχ. 159).
— Περδίκι, κοίταξε : Πέρδικα.
- 28. Περιστέρα (στίχ. 366, 367, 371).
- 29. Πετριτής (στίχ. 5, 190, 194, 407, 477, 491).
- 30. Σκορδουαλός (στίχ. 429, 431, 457, 461, 482, 485, 490), Σκορδουαλός (στίχ. 410, 424, 475).
- 31. Σμυρίλιο (στίχ. 392, 393), Σμυρίλιος (στίχ. 401, 452, 471, 490).
— Σμυρίλιος, κοίταξε : Σμυρίλιο.
- 32. Σπιτζάρι (στίχ. 399).
- 33. Σπουργίτης (στίχ. 410, 428).
- 34. Τρυγώνα (στίχ. 319).
- 35. Φασσόπουλα, τὰ (στίχ. 321).
- 36. Χήνα (στίχ. 96, 103, 319, 497), Χηνάρι (στίχ. 96).
— Χηνάρι, κοίταξε : Χήνα.
- 37. Ώτιδα (στίχ. 33, 34, 45, 53, 419, 491).

Β

Πουλιὰ τῆς Βιεννέζικης παραλλαγῆς.

- Ἀγριόμπουφος, κοίταξε : Μποῦφος.
- 1. Ἀετός (στίχ. 1, 206, 311), Σταυραετός (στίχ. 635).
- 2. Ἀφαιμανός (στίχ. 264, 266, 279, 361).
- 3. Γεράκι (στίχ. 52, 357), Ἰέραξ (στίχ. 359, 366, 390, 642).
- 4. Γέρανος (στίχ. 57, 69).
- 5. Γλάρος (στίχ. 97).
- 6. Ἐφια (στίχ. 127, 132).
- 7. Ζάγανος (στίχ. 643).
— Ἰέραξ, κοίταξε : Γεράκι.
- 8. Καλογραῖα (στίχ. 490).

Κανέναν ἀπὸ σὰς νάρθη γιὰ νὰ τοῦ πῶ, κατόπι
 Ἄν σὲς θὰ μάκοντισταε νὰ ἦ ὄχι, ἀποφασίστε.
 Αὐτοὶ μαζὶ φονάζαν : Ἄ : πῆ ὁ Κακονούρη.
 Σκίνησε ἕνας διαόλος κι' ἐμείνανε ὅλοι οἱ ἄλλοι.
 Τὸν δὴγὸ μου ἀντάμασε καὶ τοῦπε : Τί σὲ φέρνει ;
 Νομίζεις, τούπε ὁ Δάσκαλος, πὼς ἦθε, Κακονούρη,
 Χωρὶς τὴ θεὰ θέληση καὶ τύχη προδοῦτ'ρα,
 Τίς προσβολὲς σὰς νὰ φησῶ, Τὸ δρόμο μὲ ἐμποδίζης
 Τὸ θέλουν ἔτσι καὶ φηλά στὸν ἀέρα νὰ δείξω
 Τὴ σκοτεινὴ καὶ δύσκολη τὴ στράτα σὲναν ἄλλον.
 Τὰ λόγια τοῦ Δασκάλου μου τὸν ἔκαμαν νὰ χάση
 Τὴν πρώτη του ἀθάβεια καὶ τοῦπεσε στὰ πόδια
 Ὁ πέρωνας καὶ διάταξε νὰ μὴ τὸν πληγώσουν
 Καὶ ὁ δὴγός μου στράφηκε σ' ἐμέ : Ἐσύ, μου εἶπε,
 Πὸς ζαρωμένος κάθεσαι βουβός μες στὴς σκισμάδες
 Τοῦ γιφυριού, γιὰ ζύγωσε κοντὰ μου δίχως φόβο.
 Ἀμέσως ἐσηκώθηκα καὶ κόντεψα σιμά του.
 Μὰ στὴ στιγμή μαζεύτηκαν μπροστὴ μας οἱ 8 ἀθάλοι
 Κι' ἐγὼ φεβήθηκα μὴ αὐτοὶ τὸ λόγο δὲ βαστάξουν.
 Ἔτσι εἶχα εἶδη νὰ βγαίνουνε μὲ φόβο οἱ στρατιῶτες
 Πὸς μὲ συνήθη ἐβγήκανε πὸ μέσα ἀπ' τὴν Καπρόνα
 Μὲ τρομασμοῦ τί βλέπανε ὄχι τρεῖς τριγύρω τότους.
 Τὸ σῶμα μου τὸ κόλλησα στὸν δὴγὸ μου δίπλα
 Κι' ἀπ' τῶν διαβόλων τὴ μερφή δὲ σήκωνα τὰ μάτια,
 Πὸς φοβερὰ φαινόντανε. Ἐπρότειναν ἀμέσως
 Ἐκεῖνοι τὰ ταγκέλια τους κι' ἔλεγε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου :
 Νὰ τὸν καρφώσω στὰ ψαχνά ; Κ' οἱ ἄλλοι τοῦ ἀπαν-
 [τούσαν :

Γιὰ δὲς κατάρρε του την. Μὰ κείνο τὸ δαιμόνιο
 Πὸς ἰκὸμη μὲ τὸν δὴγὸ μιλοῦσε, ἀμέσως στρέφει :
 Τὰ χεῖρα κάτου, σύχασε, Κοκκινόμουτρη, τούπε
 Κατόπι μίλησε σὲ μᾶς : Σὲ τοῦτο τὸ γιοφῆρι
 Πὸς ἐμπρός δὲ θὰ μπορέσετε νὰ πάτε, γιὰτί πέρα

- 9. Καρκατσῶνος (στίχ. 227), Καρκαντζῶς (στίχ. 258), Καρκαντζῶς (στίχ. 214).
— Καρκαντζῶς, κοίταξε : Καρκαντσῶνος.
- Καρκατσῶς, κοίταξε : Καρκαντσῶνος.
- 10. Κίσσα (στίχ. 316, 320, 345, 361).
- 11. Κίχλα (στίχ. 582, 585, 604, 628).
- 12. Κόρακας (στίχ. 517, 519, 575), Κόραξ (στίχ. 503, 516, 518, 557, 559, 580).
- 13. Κορώνη (στίχος 405, 414), Κουρούνα (στίχ. 430, 439, 452), Κουρώνη (στίχ. 415).
- 14. Κότζυφος (στίχ. 490).
- 15. Κουκουβάια (στίχ. 469, 495), Κουκουβάς (στίχ. 456, 470, 472).
— Κουκουβάς, κοίταξε : Κουκουβάια.
- 16. Κύκνος (στίχ. 6, 7, 12, 24, 28).
- 17. Λούπης (στίχ. 367, 382, 398, 403), Λούπος (στίχ. 357, 366).
— Λούπος, κοίταξε : Λούπης.
- 18. Μποῦφος (στίχ. 581, 601, 632), Ἀγριόμπουφος (στίχ. 628).
- 19. Ὄρνιθα (στίχ. 226), Ὄρνιθιν (στίχ. 214, 215).
— Ὄρνιθιν, κοίταξε : Ὄρνιθα.
- 20. Ὄρτύκιν (στίχ. 458, 461, 469, 501), Ὄρτυκος (στίχ. 472).
— Ὄρτυκος, κοίταξε : Ὄρτύκιν.
- 21. Ὄψαφος (στίχ. 490).
- 22. Παραγιαλίτης (στίχ. 264, 280, 309).
— Παών, κοίταξε : Παώνιν.
- 23. Παώνιν (στίχ. 127, 128), Παών (στ. 132).
- 24. Πασιδόνα (στίχ. 316, 320).
- 25. Πελαργός (στίχ. 6, 12, 22).
- 26. Πέρδικα (στίχ. 161, 170, 360), Περδίκιν (στίχ. 160).
- 27. Περιστέρα (στίχ. 516, 517), Περιστέρα (στίχ. 360, 509), Περιστέριν (στίχ. 503, 506, 513).
— Περιστέρα, κοίταξε : Περιστέρα.
— Περιστέριν, κοίταξε : Περιστέρα.
- 28. Πετριτής (στίχ. 642).
- 29. Πουκάνος (στίχ. 30, 40).
- 30. Πουτίκιν (στίχ. 160, 170, 208).
- 31. Σπίνος (στίχ. 490).

Κορμένο είναι εκεί βαθεια τὴν ἔχτη τὴν κμᾶρα
 Μὰ ἂν θέλετε μακρύτερα νὰ πάτε, θὰ περᾶστε
 Ἄπ' τὴ σηλὰ καὶ παρακί τὸν βρῆχο θὲ νὰ βρῆτε
 Πὸς θὲ νὰ γίνη δρόμος σὰς. Ἀργότερα πέντε ὄρες.
 Ἀπὸ τὴν ὥρα ποῦ ἔγουμε, χίλια διακόσια ἐξήντα
 Καὶ εἴη χρόνια πέρασαν ποῦ κέπηκεν ὁ δρόμος.
 Θὰ σταίλω τώρα κατὰ καὶ καὶ τούτους τοὺς δικούς μου
 Γιὰ νὰ φυλάξω μὴ κανεὶ ἀπὸ τὴν πίσσα βγαίνει.
 Πι, γαίνετε καὶ σὲς μαζὶ καὶ δὲ θὰ σὲς περάξουν :
 Χαμάρτε, γιὰ τράβα ἐμπρός κι' ἐσύ Παχνοστιδάχη!
 Αὐτὸς ἀρχίησε νὰ λέη, Μουτρώκυλε, κουνήσου.
 Κι' ὁ Ζγουρογένης θὰ ὀδηγῆι τοὺς δέκα βασιδιόρους.
 Τὸ Χαμοδράκι ἄς πᾶν μαζὶ κι' ὁ Διακολοβιῶτης.
 Ὁ Γουρουνάρας ὁ Νυζᾶς κι' ὁ Σκυλοδαγκοσκίστης.
 Ὁ Μαρσιῶλος κι' ὁ μουρλὸς Κακοκκινόμαλλης.
 Φυλάχτε γύρω νὰ μὴ βγοῦν εἰς τὸν ἀπρὸ βρασμένοι
 Κι' αὐτοὺς τοὺς δὺδ ἀπειραχτοὺς ὡς πέρα νὰ τοὺς πάτε
 Μὲς τὴ σκισμάδα ποῦ περνᾶει ἀπάνου ἀπὸ τίς τρώκλες.
 Ὁμῖνάει τούπα, Δάσκαλε, καὶ τ'εἶνα αὐτὸ ποῦ βλέπω ;
 Δὲν εἶναι λίω, καλύτερα νὰ πάμε μοναχοὶ μας ;
 Γιὰ μὲ δὲ θὰ τὴν ἤθελα μιὰ τέτοια κουστοδία.
 Τὸν δρόμο δὲν τὸν ξέρεις σύ ; Κι' ἂν εἶσαι ζῆκος πάντα
 Προσεχτικὸς καὶ φρόνιμος δὲν βλέπεις πὼς τὰ τρίζουν
 Τὰ δόντια καὶ μὲ σουφρωτὰ μᾶς ἀπειλοῦν τὰ φρεῖδια ;
 Νὰ μὴ φοβάσαι μοῦπε αὐτὸς, καὶ ἄσε τους νὰ τρίζουν,
 Τὸ κάνουν γιὰ τοὺς δύστυχοὺς ποῦ βράζουνα. Οἱ διαβόλοι
 Τὸ δρόμο τους ἐστοίψανε πρὸς τὸ ζερὸ τὸν ὄχτο,
 Μὰ πρὶν νὰ φύγουν ἔσφιξαν τὴ γλῶσσα τους στὰ δόντια
 Στὸν ἀρχηγὸ τους θέλοντας νὰ κάμουνε σημάδι.
 Κι' ἔκαμε αὐτὸς γιὰ σύνθημα τὸν κῶλο του τρεμ-
 [πέττα.

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

- Σταυραετός, κοίταξε : Ἀετός.
- 32. Στρουθόπουλα (στίχ. 362).
- 33. Τζικνέας (στίχ. 57, 69).
- 34. Τρυγώνα (στίχ. 406), Τρυγόνιν (στίχ. 97, 371, 405, 414, 443, 454).
— Τρυγόνιν, κοίταξε : Τρυγώνα.
- 35. Φάλκος (στίχ. 643).
- 36. Φάσσα (στίχ. 361).
- 37. Χήνα (στίχ. 98, 107, 125), Χηνάρι (στ. 97).
— Χηνάρι, κοίταξε : Χήνα.
- 37. Ώτιδα (στίχ. 30, 40), Ὄτις (στίχ. 47).
— Ὄτις, κοίταξε : Ὄτιδα.

Στὰ πουλιὰ τῆς Βιεννέζικης παραλλαγῆς ὁ κ.
 Ἀποστολίδης (1) νομίζει ὅτι πρέπει νὰ προστέσουμε
 καὶ δὺ ἀλλὰ ἀκόμα, βούργαρο καὶ βλάχο. Στὸς
 στίχους 488—494 τῆς παραλλαγῆς αὐτῆς ἰδοῦμε
 λείει πρὸς τὴν κουκουβάγια :
 καὶ τὴν ἡμέραν κρύβεσαι, τὴν νύκτα πάντα τρέχεις.
 Εἰ δὲ πολλάκις σὲ εἶδον ποῦπετα τὴν ἡμέραν,
 ὄφιροι, σπῖνοι, κότσιφοι καὶ γραῖα καλογραῖα,
 ὡς πόρνην εἰς τὰ μάτια σου χαιροῦν νὰ σὲ τυφλόουν.
 Κι ἂν τύχουν ἐκ τὴν Ζαγορὰν Βουργάροι εἴτε Βλάχοι
 τὸ νὰ σ' ἴδωσιν ἢ ἀκούσων σε πολλάκις τὴν φωνὴν σου
 ἐκ τὴν πικριὰν τους σφάζονται ὑπάγουν ν' ἀποθάνουν.

Στὶς λέξεις «βουργάροι εἴτε βλάχοι» σημειώνει ὁ
 κ. Ἀποστολίδης τὰκόλουθα : (1)

«Ὁ ἐκδότης [ὁ Wagner] διὰ κεφαλαίων γραμ-
 μάτων ἔγραψε τὸ βουργάροι καὶ βλάχοι ὑπελαβὼν
 αὐτὰ ὡς ἔθνη, ἐν ᾧ πράγματι ἐνταῦθα πρόκειται
 περὶ πτηνῶν καὶ βούργαρος μὲν καλεῖται ὁ Μέρωψ
 (Merops apiaster L.) ὁ κοινῶς καλούμενος Με-
 λισσογρός, εἰς πλείστα δὲ μέρη τῆς Ἑλλάδος
 Βούλγαρος καὶ Ρουλιάρα Βλάχος δὲ εἶναι ἡ Em-
 beriza caesia Kretschm, ἥτις εἰς τὰ περίε-
 τῶν Ἀθηνῶν καλεῖται καὶ σήμερον Βλάχος, διότι
 κατὰ τὸ λέγειν τῶν χωρικῶν εἶναι πτηνὸν κευτὸν ὡς
 Βλάχος, ἐπιτρέπον δηλαδὴ εὐκόλως νὰ πλησιάζηται. Ἄ
 Δὲν ἔχει ὅμως δίκιο ὁ κ. Ἀποστολίδης. Ὁ μακα-
 ρίτης ὁ Wagner καλὰ ἔκανε κ' ἔγραψε μὲ κεφα-
 λαῖο γράμμα τίς λέξεις, γιὰτί ἀληθινὰ ἔθνη ἀνό-
 ματα εἶναι καὶ ὄχι ὀνόματα πουλιῶν. Οἱ Βούλγαροι
 κ' οἱ Βλάχοι, ἀκόμα δὲ κ' οἱ Ρωμοὶ πολλῶν με-
 ρῶν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδας, τὸ κοίταγμα ἢ τὴ
 φωνὴ τῆς κουκουβάγιας ἔχουσε γιὰ πολὺ κακὸ ση-
 μάδι νομίζον ὅτι προδείχνει καταστροφὴ τῶν σο-
 δειῶν κακοκαιριῶν καὶ δυστυχίης καὶ ὅτι ἀκομη
 εἶναι φανερὸ σημάδι τοῦ θανάτου ἢ τοῦ ἴδιου
 ποῦ εἶδε ἢ ἔκουσε τὴν κουκουβάγια, ἢ πολὺ
 σκετικῶς τοῦ προσώπου. Ἔτσι ἐξηγοῦνται πολὺ ὠραῖα
 οἱ στίχοι :

Κι ἂν τύχουν ἐκ τὴν Ζαγορὰν Βουργάροι εἴτε Βλάχοι
 τὸ νὰ σ' ἴδωσιν ἢ ἀκούσων σε πολλάκις τὴν φωνὴν σου
 ἐκ τὴν πικριὰν τους σφάζονται ὑπάγουν ν' ἀποθάνουν.

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ ὅσα εἶπαμε παραπάνου νομίζω
 πὼς δὲ μπορούμε νὰ προστέσουμε στὰ πουλιὰ τοῦ
 «Πουλολόγου» καὶ τὰ δὺ ἐκεῖνα ποῦ θέλει ὁ κ.
 Ἀποστολίδης.

(1) Ἐπιστημονικὸς καθορισμὸς τῶν ἐν τῷ «Πουλολό-
 γῳ» ἀναφερομένων πτηνῶν. σελ. 14.

(Συνέχεια στ' ἄλλο φύλλο).

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ

πάντ' εἰς κρωτήριον περπατεῖς, τὰ ξενόρια βλέπεις,
 καὶ ἂν τύχη δάκρυον, ἄτυχε, νὰ πιύσῃς βελονίδα,
 ἐκείνην ἔχεις, ἄτυχε, καὶ πρόγεμα καὶ δεῖπνον·
 εἰ δὲ χενύσει δυνατὰ καὶ τὰ νεγὰ παγώσουν,
 90 ἀπέκαμες, κακότηχε, καὶ γίνεις κατευχίτης,
 καὶ ἀπ' ἐκκλησιῶν εἰς ἐκκλησιῶν ὑπάγεις καὶ
 [καθίζεις.
 Κε' ἡ νύκτ' ἐκείνη οὐκ ἔχει τε, φορῆς, πτωχῆ,
 [καὶ πίπτεις,
 εὐρίσκων σε τὰ κοπελιὰ, δένων σε μὲ τὸ ῥάμμα,
 καὶ τὸ χωριὸν γυρίζουν σε, καὶ ἄλλοι εἰς τὴν
 [θανήν σου.

95 καὶ οὐ τολμᾶς, ὑβρίζεις με, παλαιοξεροσμένε,
 Ἄθηνιώτικη παραλλαγή.
 Στίχοι 120—130.
 (Φύλλο τοῦ κώδικα 221α κί ε.).

120 αὐτοῖνοι οὐκ εἰσήσαν τὴν ὄχλησιν τὴν εἶχαν·
 ἢ ὄφρα πάλιν ἄρχισε νὰ βρίζῃ τὸ παῶνι·
 «Παῶνι σαπροπόδαρον, Φράγχε μὲ τὸ καπίσι,
 ὁμοιάζεις χήρα θλιβερῆ μετὰ τὸ μοιρολόγιον
 σηκίσου. φεῦγε, μίσσευσε ἀπὸ τὸν γάμον τοῦτον,
 125 ποσῶς οὐκ ἔχεις ἤδονην τὸν γάμον νὰ τιμήσῃς
 μὲ τὴν φωνὴν τὴν θλιβερῆν καὶ μὲ τὸ μοιρολόγιον
 οὔρε μοιρολογίστρια, εἰς λείψανα συντρέχου,
 νὰ κλαίγῃς, νὰ μοιρολογᾷς καὶ νὰ σὲ διακο-
 [νοῦσιν.
 Ἐκ τὴν χαρὰν τοῦ βασιλέως φεῦγε, μὴν πτε-
 [κῆς ὄλωσ,
 130 τὰ μὴν σ' ἀκούσῃ ὁ βασιεὺς καὶ φέρεις τον
 [εἰς λύπην».

Βιεννέζικη παραλλαγή. Στ. 126—131
 (Ἐκδοσὴ Wagner σ. 183).
 Ἐκεῖνα οὐκ εἰσήσαν τὴν ὄχλησιν τὴν εἶχαν,
 καὶ ἢ ὄφρα ἀπῆρξατο ὑβρίζειν τὸ παῶνι.
 «παῶνι σαπροπόδαρον, Φράγχε μὲ τὸ καπ-
 [πούτιν,
 καὶ χήρα πάλιν θλιβερὰ μετὰ μοιρολογίου,
 130 ἐγείρου, φέγε ἀπ' ἐδῶ ἀπὸ τὸν γάμον τοῦτον.
 ποσῶς οὐκ ἔχεις ἤδονην τὸν γάμον νὰ τιμήσῃς».

Ἄθηνιώτικη παραλλαγή. Στ. 221-237
 (Φύλλο τοῦ κώδικα 224β κί ε.).
 Ἐκεῖνοι οὐκ εἰσήσαν τὴν ὄχλησιν τὴν εἶχαν
 παραγαλιτῆς ἄρχισε ἀφασιανὸν νὰ βρίζῃ·
 αὐτοῦ σὲ βλέπει, ἀφασιανέ, ὅτι φορεῖς τὸ
 [ροῦχο,

μὲ τὲς περισσὲς τὲς ὀχρῆς, μὲ τὰ πολλὰ κομ-
 [ματια,
 225 κομματι ἔχεις κίτρινον καὶ κόκκινον καὶ μαῦρο,
 καὶ γέρανον(1) καὶ πρᾶσινον δὲξέ τε καὶ γαλάζιο,
 νὰ εἰπῇ εἶσαι ἀρχοντόπουλον ἀπὸ τοὺς εὐγενᾶδες.
 ἢ ἀπὸ τὴν Ἄνατολὴν ἐκ τοὺς φουσκοματᾶδες,
 ἢ ἀπὸ τὰ Βελλόγραδα ἀπὸ τοὺς σεβαστᾶδες,
 230 καὶ σ' εἶσαι(2) ἐκ τὴν Μεσοφωνία καπήλισσας
 [κοπέλι,
 καὶ ἀπέθανεν ἢ μάννα σου καὶ ἀφήκε σε λογάρι,
 καὶ ἀγόρασες τὸ ροῦχο αὐτὸ, φορεῖς καὶ
 [καμαρώνεις,
 καὶ λέγεις σεβαστοῦ παιδί εἶσαι μέσα ἐκ τὴν
 [Νικαία.
 Σῦκο λοιπὸν μὲ τὸ καλὸν, φεῦγε ἀπὸ τὸν γάμον,
 235 μὴν ρίζουν τὸ καπίσι σου καὶ βρέξουν καὶ
 [τὸ ροῦχον,
 ὅτι κοπέλι ἄχρηστον, καπηλιανυδρεμένον,
 ἐμεῖς οὐδὲν το χρῆζομεν νὰ κάθεται κοντὰ μας».

Βιεννέζικη παραλλαγή. Στ. 262—278
 (Ἐκδοσὴ Wagner σ. 187).
 Καὶ ταῦτα οὐκ εἰσήσαν τὴν ὄχλησιν τὴν εἶχαν,
 καθὼς το καταλόγιον τοὺς ἐκράτειεν ἀκόμη,
 παραγαλιτῆς ἤρξατο ἀφασιανὸν ὑβρίζειν,
 265 καὶ λόγους ἐπεχείρησε τοιοῦτους νὰ τοῦ λέγῃ
 «ὄποι σὲ βλέπει, ἀφασιανέ, ὅτι φορεῖς τὸ ροῦχον
 αὐτὸ τὸ λέγουσιν αὐτοῦσιν, νᾶχη τὰς χερὰς κομ-
 [ματια,
 παρῆξ νᾶχη κόκκινον καὶ πρᾶσινον κομματι,
 καὶ γέρανον καὶ κίτρινον δὲξέ τε καὶ γαλάζιον,
 270 νὰ ποῦν [ὅτι] εἶσαι ἀρχοντόπουλον ἀπὸ τοὺς
 [σεβαστᾶδες,
 ἢ εἶσαι ἐκ τὴν Μεσοφωνιᾶν κάποιος λουλιῆς
 [κοπέλιν,
 καὶ ἀπέθανεν ἢ μάννα σου καὶ ἀφήκεν σε λογάρι,
 καὶ γόρασες τ' αὐτοῦσιν σου αὐτὸν τὸ καμα-
 [ρώνεις,
 καὶ λέγεις, σεβαστοῦ παιδὶν ὑπάρχεις ἢ τὴν
 [Νικαίαν.
 Ἐγείρου γοῦν μὲ τὸ καλὸν καὶ φύγ' ἀπὸ τὴν
 [μέσην,
 μὴ θίγουν τὸ καπίσι σου καὶ βρέξουν τὸ
 [αὐτοῦσιν σου,
 ὅτι κοπέλιν ἄχρηστον καπήλισσας ὀκάποιος,
 ποσῶς οὐδὲν τὸ θέλομεν νὰ κάθεται κοντὰ μας».

1) Ὁ κώδικας : γερανός.
 2) Ὁ κώδικας : σύ σε.

Ὁ «Πουλολόγος» τοῦ κώδικα 701 τῆς Ἐθνικῆς
 Βιβλιοθήκης τῆς Ἀθήνας.
 (Ἡ ἀρχὴ στὸν ἀριθμὸ 209).
 Τώρα ἂς κοιτάξουμε ποιά πουλιά καὶ μὴ ποιῆς
 διαφορὲς στὰ ὀνόματα ἀναφέρονται στὴ μὴ καὶ
 στὴν ἄλλη παραλλαγή.

- Α' Πουλιὰ τῆς Ἀθηνιώτικης παραλλαγῆς.
- Ἀγερανός, κοίταξε : γερανός.
 - 1. Ἀετός (στίχ. 1, 199, 272, 454, 491).
 - Ἀσκορδυαλός, κοίταξε : Σκορδυαλός.
 - 2. Ἀφασιανός (στίχ. 319, 222, 223, 238, 499).
 - 3. Γέρακας (στίχ. 324, 492), Γεράκιον (στίχ. 5, 316) γερακίνα (στίχ. 408).
 - Γεράκιον, κοίταξε : Γέρακας.
 - Γερακίνα, κοίταξε : Γέρακας.
 - 4. Γερανός (στίχ. 60, 61, 69, 491), Γερανός (στίχ. 77 Ἀγερανός (στίχ. 92).
 - 5. Γλάρος (στίχ. 95, 103, 420, 497).
 - 6. Καπκάνος (στίχ. 33, 45, 495).
 - 7. Καρκαξᾶς (στίχ. 205, 217).
 - 8. Κόραξ (στίχ. 277, 280, 302, 320).
 - 9. Κίχλα (στίχ. 410).
 - 10. Κόρακας (στίχ. 366), Κόραξ (στίχ. 389).
 - Κόραξ, κοίταξε : Κόρακας.
 - 11. Κόσσυφος (στίχ. 410, 428).
 - 12. Κουκουβάς (στίχ. 338, 349, 351), κουκουβάγια (στίχ. 348).
 - Λουκουβάγια, κοίταξε : κουκουβάς.
 - 13. Κυκνέας (στίχ. 60, 69, 496).
 - 14. Κύκνος (στίχ. 8, 9, 14, 26, 31, 496).
 - 15. Κούπης (στίχ. 316, 492).
 - 16. Μιλιάδελοφος (στίχ. 5, 408, 477, 492).
 - 17. Νυκτερίδα (στίχ. 159, 169).
 - 18. Ξιφτέρι (στίχ. 478, 484, 486, 493), Ξιφτέριον (στίχ. 5, 407).
 - 19. Ὄρνιθα (στίχ. 320, 421, 486, 492), Ὄρνιθι (στίχ. 205, 206).
 - Ὄρνιθι κοίταξε : Ὄρνιθα.
 - 20. Ὄρτικι (στίχ. 338, 348, 351), Ὄρτικιον (στίχ. 320), Ὄρτικιον (στίχ. 493).
 - Ὄρτικιον, κοίταξε : Ὄρτικι.
 - Ὄρτικιον, κοίταξε : Ὄρτικι.
 - 21. Ὄφια (στίχ. 121, 131, 420, 498).

ΔΑΝΤΗ

ΚΟΛΑΣΗ

Τραγούδι εικοστό πρώτο.

ΤΟΥ Α. ΠΑΔΔΗ

Από γιοφύρι πιάναμε μιλόνας σὲ γιοφύρι
 Γιὰ πράγματα πού δὲ θὰ πῶ σ' αὐτὴ τὴν κυμαρδία
 Καὶ στὴν κορφήν ἐρτάσαμε πού μέναμε νὰ δοῦμε
 Τὴν τράκλη τῆς Κακογυδιᾶς τὴν ἄλλη πού μὲ κλάμα
 Ἄνώφελο τὴ βρέγουμε καὶ σκοτεινὴ τὴν εἶδα.
 Πῶς τὸ χειμῶνα λυώνουμε μὲ τ' ἀρσενάλι πίσσα
 Στὴ Βενετιά καὶ τὰ καλὰ καράβια καταρώνουν
 Κ' ἀντίς ἀργοὶ νὰ στέκουνε τὴν ὥρα τοῦ χειμῶνα,
 Ποῖς τὸ καινούριο στὸ σκαπὶ καράβι του δουλεύει
 Καὶ ποῖς καταφατίζει αὐτὸ πού στὰ πολλὰ ταξίδια
 Ἐγέρασε. Τὴν πλώρη ἐδῶ καρφάνουν, καὶ τὴν
 πρύμη.
 Ποῖς τὰ κουπιὰ του κελεκάει ποῖς στρίβει παλα-
 [μῖρια

Μπαλλόνει ὁ ἄλλος τὰ πανιά, τὴ ράντα, τὴ μαστρα.
 Κε' ἐκεῖ βαθιὰ κε' ὄχι μὲ στὰ μὰ μὲ τὴ θεία
 [τέχνη
 Ἐκόχλαξε τὸ παιχτερό ρεταίνι πού τὸν ὄχτο
 Τριγύρω τὸν ἐγλήνιαζε καὶ στὸν ἀφρὸ μονάχα
 Τις μπουρμπουλῆδες ἐξέλεπες καὶ τὰ ναστήκωμά του
 Σὰ φούσκωνε κε' ἄδοστρωτο νὰ κάθεται κατέπι.
 Καὶ πῶς ἐγὼ μὲ προσοχὴ σὲ βᾶθος ἐκοιτούσα.
 Ὁ Δάσκαλός μου λέγοντας σὲ μέ: Καλὴ φυλάξου!
 Ἀπὸ τὴ θέση ποῦμενα μὲ τράβηξε σιμά του.
 Εἰς τὴ στιγμὴν ἐγύρισα, ὡσάν κε' αὐτὸν πού βλέπει
 Ἄργα τὸ πρᾶγμα ποῦπρεπε μὲ φόβο νὰ ποφύγῃ
 Καὶ πού τὸν πιάνει ξαφνικὸς ὁ τρόμος, τὸν σκοτίζει
 Καὶ τρέχει πίσω στρέφοντας τὸ πρόσωπο κοιτώντας.
 Ἦνα δαιμόνιο πίσω μας ἐρχέτανε τραχῆτο
 Στὸ βράχο ἀπάνου ὀλόμαυρο κε' ἀγριώτατο στὴν ὄψη
 Τὶ φοβερό φαίνετανε τὸ πρόσωπό του, φρικτὸ!
 Μὲ τὰ φτερά του ὀρθάνοιχτα κε' ἀνάλαφρο στὰ πόδια,
 Στὸν ὦμο τὸν περήφανο καὶ σηκωτὸ βαστούσε
 Ἀμαρτωλὸν πού στριμωχτὰ τὰ δυὸ μεριά του τοῦχε
 Στὴν πλάτη κε' ἀπ' ἐπὶ τὰ στράγαλα καλὰ τὸν κρατούσε.
 Φαρμακονόγη! ἐρώναξε, τοῦ γεφυριοῦ μας, πᾶρε
 Ἐτοῦτον τὸν ἀφέντη ἐδῶ ἀπὸ τὴν Ἄγια Ζήτα
 Καὶ μὲς τὴν πίσσα χῶσε τον εἰς ἐγὼ πηγάνω πάλι
 Σαυτὴ τὴ γῆ ποῦχει πολλὰ σὰν τάτοιο κελεπούρια.
 Ἐκεῖ ὄλοι τὴ συνειδηση γιὰ τὰ λεπτὰ πουλιᾶνε
 Ἐξὸν μονάχα ἀπὸ ἕνανε πού τόνε λέν Μποντούρο!
 Σὰν εἶπε αὐτὰ τὸν πέταξε ἐκεῖ κάτω καὶ στὸ βράχο
 Ἀπάνου τὸ σκληρό, ταχύς ἐπῆρε δρόμο πάλι!

Σὰν τὸ λυτὸ μαντρόκουρο πού κλέφτη κυνηγᾷ
 Ὁ κολασμένος βούτηξε κε' ἀντίκελα ἐβγήκε
 Καὶ οἱ διαβόλοι ποῦχανε γιὰ σκίπη τὸ γιοφύρι
 Ἐσκουζᾶνε σ' αὐτόν: Ἐδῶ δὲν ἔχεις νὰ φωνάξῃς
 Τὸ Εἰκόνημα τὸ Ἅγιο νᾶρθῃ νὰ σὲ γλυτώσῃ,
 Καὶ κολυμπᾶνε ἀλλοιώτικα ἐδῶ παρὰ στὸ Σέριον
 Κε' ἂν τίς δικές μας τίς νυχτιές δὲν θὲς νὰ δοκιμάσῃς
 Μὴ βγαίνεις δὲξω στὸν ἄφρο τοῦ ρεταίνισ. Κε' ἀμέσως
 Μὲ τὰ ἐκατὸ καμάκια τους τὸν κάρφωσαν καὶ τοῦπαν·
 Ἄν θέλεις μέσθι χόρσις κρυμμένος μὲς στὴν πίσσα
 Κε' ἐκεῖ δὲν θὰ σὲ βλέπουνε ἂν θέλεις νὰ σουφρώνῃς.
 Δὲν κᾶνουνε κε' ἀλλοιώτικα οἱ μαγῆροι πού διατάζουν
 Τὸ κρεῖας οἱ παραμάγειροι νὰ σποῦχουν ἀπὸ καζάνι
 Μὲ τὰ περούνια γιὰ νὰ μὴ στὴν ἐπιφάνεια πλέει,
 Καὶ λέει σὲ μένα ὁ Δάσκαλος: Σὺ κρύψου σὲ μιά σκίβα
 Τοῦ βράχου νὰ μὴ φάνεσαι, μὴ πᾶς καὶ σὲ πειράζουν·
 Γιὰ μένα νὰ μὴ νοιάζεσαι κε' ἂν ὄχῃ νὰ μὲ προσβάλλουν
 Τὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀμάθητος σὲ τέτοια νταβατοῦρια
 Κε' ἄλλες φορές ἐβρέθηκα καὶ ξέρω τὴ δουλειά μου.
 Στὴν ἄλλην ἔκρη πέρασε τοῦ γεφυριοῦ, στὸν ὄχτο
 Τὸν ἔατο κε' ὅταν ἐρτάσε, τὸ μέτωπό του πῆρε
 Μὴ στάση ἀποφασιστικῆ. Μ' αὐτὴ τὴν ἴδια ἀντάρα
 Πού βγαίνουμε γαυγίζοντας καὶ ριζώνονται οἱ σκύλοι
 Εἰς τὸ ζητιάνο πού περνᾶει κε' ἐκεῖνος τὸ μαγμένον
 Πού γιὰ βήθησια νὰ κρυφτῇ ζητάει σὲ κάποιο σπ τί
 Τὸ ἴδιο κάτω ἐβγήκανε οἱ διαβόλοι ἀπ' τὸ γιοφύρι
 Καὶ τὰ καμάκια ἐστρέψανε κατὰ τοῦ Δάσκαλου μου.
 Μὰ ἐκεῖνος τοὺς ἐφώναξε: Κανέις μὴ μὲ πηγάσῃ!
 Καὶ πρὶν μὲ τὰ τσιγκέλια σας μ' ἀρπάξτε, μπροστά μου